

wilbe være for naivt, om man vedblev at holde sig paa den Vej. Det vilde være for let for Modstanderne af denne Sag, om de bestandig kunde sige det ene Aar efter det andet: Ved Velighed, naar vi faae bedre Tid og No til at tænke os om, skulle vi nok forhandle dette Lovforslag, nok se at komme til Enighed med Landsthinget og Regjeringen om denne Sag, og indtil da skal den bestaaende Tilstand, som man fra den Side kalder det, at der optages aarlig af Universitetets Formue mindst 50,000 Kr., rolig blive ved, thi Følgen deraf vil jo være den, at medens man forhandlede Lovforslaget, maaste i Løbet af en halv Snes Aar, kunde man i den Tid faae Universitetets Formue opspist, og saa var der ikke lenger Noget at forhandle om. Man vilde paa den Maade stille sig paa et noget for uheldigt Standpunkt, og jeg mente derfor, det var rigtigt at optage en Bevilling paa Finantslovsforslaget, hvorved Universitetets Underbalance dækkedes. Sagen gik, som det er Alle bekendt, ifjor paa den Maade, at Folkethinget ikke vilde gaa ind derpaa, men at Landsthinget derimod vedtog det Forslag, som Regjeringen havde stillet. Altsaa, jeg har nu kun at henstille til det høie Thing, om det høie Thing skulde synes ved nyere Overveelse, at der er nogensomhelt Grund til at forandre den Mening, som Thinget havde ifjor. Dertil skal jeg indskrænke mig, hvad dette Punkt angaar.

Jeg har endnu at omtale 2 Punkter paa det lærde Skolevæsens Budget, det ene angaaende Ansættelse af 3 nye Adjunker. Man har i det andet Thing ikke villet gaa ind derpaa, ligesaa lidt som ifjor, idet man har henstødt sig under den Betragtning, at der jo var forelagt en Lønningslov for de lærde Skoler, og saa længe den er til Behandling, vil man ikke gaa ind paa en Forøgelse af de faste Læreres Antal. Jeg har søgt at gjøre gjældende i det andet Thing, at denne Betragtningssmaade ikke holder stik, da der jo i den bestaaende Lønningslov aldeles Intet er fastsat om Adjunkternes Antal; heller ikke er der foreslaaet nogen saadan Fastsættelse i det i Folkethinget forelagte Lovforslag. Det har tværtimod bestaaende været Skik og Brug, naar der tiltrængtes nye, faste Lærereposters Oprettelse ved de lærde Skoler, at dette skete ved Votering paa Finantsloven. Jeg skal i Forbigaaende bemærke, at forøvrigt har det andet Thing ikke været konsekvent i sin Negtelse af de nye Adjunktembeder, idet det — maasse af en Feiltagelse — har bevilget et nyt Adjunktembede paa Sorø Akademis Budget.

Endelig til Slutning skal jeg med et Par Ord omtale Spørgsmaalet om, hvorvidt Bidragene til de private Realskoler nærmest skulle afholdes af det lærde Skolevæsens Budget eller af Sorø Akademis Budget. Jeg har fundet det rigtigt at foreslaa, at de afholdes af Sorø Ak-

demis Budget ganske simpelt af den Grund, at Sorø Akademi for Dieblisset har Raad til at afholde den Udgift, hvorimod det lærde Skolevæsen kun har daarlig Raad dertil. Vel ses det af det forelagte Finantslovsforslag, at det lærde Skolevæsens Budget møder med en ganske ringe Underbalance, som det ikke er værd at tale om, men man maa lægge Mærke til, at Dyrtidstil- læget ikke her er optaget; hvis det endelig skulde blive vedtaget, vil Underbalancen blive 28—29,000 Kr. Endvidere maa man lægge Mærke til, ikke for indeværende Aars men for Fremtidens Skyld, at naar det engang skulde lykkes at faae en Lønningslov gennemført for de lærde Skoler, vil dette Budget blive bebyrdet med meget betydelige Udgifter. Forøvrigt er det min Mening, at Udgiften til disse Skoler hverken burde staa paa Sorø Akademis eller paa det lærde Skolevæsens Budget, men burde overtages ligefrem af Statskassen. Det er en Udgift, som hverken vedrører det lærde Skolevæsen eller Sorø Akademi. Naar Staten mener — og i saa Henseende tror jeg, man gaar i fuldstændig rigtig Retning —, at det er rigtigt at understøtte Realskolerne, være sig private eller kommunale, er det ogsaa naturligt, at Staten selv bærer Udgifterne — det er bekendt, at den har Raad dertil. Det er et Spørgsmaal, som altid kan tages under Overveelse. Jeg har, som sagt, ikke foreslaaet Andet og Mere iaar, end at Udgifterne blive afholdte af den særlige Fond, som har Raad dertil, istedetfor at man i det andet Thing vil have, den skal afholdes af en Fond, som allerede nu har daarlig Raad dertil, og i Fremtiden slet ikke vil have Raad dertil.

Carstensen: Skjøndt jeg fuldt ud slutter mig til de Anskuelse, som bleve gjorte gjældende igaar af den ærede Landsthingsmand, der indlebede Forhandlingerne, har jeg taget Ordet, nærmest foranlediget dertil ved de meget stærke Ytringer, som vi hørte af den ærede 1ste Landsthingsmand for 9de Aarheds (M. Rasmussen). Der ligger i de Udtalelser, han fremkom med — forekommer det mig — en stærk Opfordring til at undersøge, hvorledes egentlig Landsthingets Forhold har været ligeoverfor Finantsloven i en Aarrække. Hvad jeg i den Anledning vil udtale, er meget elementært, har været sagt mange Gange paa forskjellige Steder; men netop naar der gaar en saa stærk, eiendommelig Strømning igennem Udtalelser som den, der viste sig igaar, er der Anledning — forekommer det mig — for os til at se paa Sagen og spørge os selv, om vi ere saa store Syndere, som det synes, vi skulde være, efter de Udtalelser, vi have hørt. Det er en Kjendsgjerning, der til Overflod er bleven fremhævet, at den Ting, at Folkethinget først behand-